

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:
Egy évre 5 frt — kr.
Hat hónap 2 frt 50 kr.
Három hónap 1 frt 25 kr.
Előzetes pénzes postautalvánnyal küldhetők.
Egyes számok 12 kr. árral kaphatók a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Negyha-ötös petit-sor egyszeri közléséért 7 kr.
kettőséért 6 kr., többszöréért 5 kr. fizetendő.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 krajczár.
A nyilttérben:
minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.
Velünk összekötötésben levő hirdető-irodák, elő-
fizetőink, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj
kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A téziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adandók.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR

Megjelen: hetenként egyszer.

— vasárnap reggel. —

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadóhivatalba

(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

HIVATALOS KÖZLEMÉNY.

I.

Barsvármegye alispánja.

Meghívó.

7110. sz.
Barsvármegye törvényhatósági bizottsága
Aranyos-Maróthon f. é. június hó 3-án
dél előtt 11 órakor
rendkívüli közgyűlést
tart, melynek tárgya:

Jelentés Károly Lajos cs. és kir. fő-
herczeg ur öfenségének elhunytáról s ezen
a vármegye közönségét sújtott gyászessel
kapcsolatos intézkedések foganatosítása.

A rendkívüli közgyűlést megelőzőleg
dél előtt 10 órakor az ar. maróthi róm. kath.
templomban engesztelő szentmise fog
bemutattatni, melyen a törvényhatósági
bizottság tisztelt tagjait testületileg tör-
tendő megjelenésre felkérem.

Ar-Maróthon, 1896. május hó 25-én.

Dr. Ruffy Pál,
alispán.

II.

Közgyűlési meghívó.

Léva város képviselő testülete f. évi
június hó 5-én délután 4 órakor a vá-
rosház tanácstermében rendes közgyűlést
tart, mely közgyűlés tárgyát képezi az ál-
lami ut kikövezésére és laktanya építésére
felveendő 140,000 frtos kölcsön megsza-
vazása.

Léván, 1896. május hó 26-án.

Máriássy István,
polgármester.

Ujabb építkezéseink.

A legutolsó két évben Léva város
területén nagy lendületet vett az épít-
kezési kedv. És ez, bizonyára csak a
város emelkedéséről tesz tanúságot. Mert
bár a közmondás azt tartja, hogy a
ruha nem teszi az embert, mindazáltal
az ember intelligenciájának növekedé-
sével rendszerint annak külseje is fino-
mul és mindinkább simul az esztetika
igényeihez. Ep így vagyunk a községe-
kkel is. A mint az ember lábát va-

lamely város küszöbére teszi, az épü-
letek, utcák fekvéséből, csinoságából
azonnal biztos következtetést tud vonni
annak szellemi előrehaladásáról. Mert
a mint fokozódik az értelmiség, pallé-
rozódik az izlés, terjed a közművelődés,
ép oly mértékben szinte észrevétlenül
csinosodik maga a község.

A legillusztrisebb példa erre maga
Léva városa. Tegyük képzletben összeha-
sonlított, csak a huszonöt év előtti
és a mai város között. Mekkora kül-
lönbség! Micsoda lázas sietséggel
törte itt át a művelődés a mara-
diság által emelt korlátokat! Az újabb
időben miként emelkedtek a modern
s már a jobb izlést is kielégítő
épületek Kétségtelen, hogy fejlődé-
sünkben óriási arányokban muljuk
felül megyénk bármely városát, hogy
egyáltalában nem is szándékozunk meg-
állani a félműveltség podiumán, hanem
helyet ohajtunk foglalni a művelt, in-
telligens városok sorában, hogy tény-
leg csakugyan jó példával járjunk a
megye többi községe előtt.

Ujabb építkezéseinken már észre-
vehető a külső esz, modern berende-
zés. A régi szalmafedeles, kis négy-
szögletű ablakos házak helyett lassan-
ként ha nem is palotákat, de határo-
zottan jó izlésre valló, egészségi szem-
pontból is kifogástalan épületeket lát-
tunk. Csupán egy kifogásolni valónk
van, hogy a belső telkeket annyira be-
építik, hogy alig marad egy némely
háznak udvara. És mindez azért van,
mert a városnak mindeztideig nem ju-
tott eszébe azon körülmény, hogy egy
fejlődő városnak nem befelé, hanem
kifelé kell terjeszkednie, s így ha ke-
vés a lakás, nem az úgy is kicsiny
belső telkeket kell még jobban össze-
szorítani, hanem meg kell jelölni a he-
lyet, az új utcák és terek helyét, a
hol a jövő város alkalmas beltel-
keket találjon.

Ujabb építkezéseink egy része en-

gedve a belülről folyton tartó nyomás-
nak, már kifelé húzódik. Azonban ez
sem megy annyira, hogy le merné tenni
egy új utca vagy tér alapkövét. De
nem is lehet, mert hiszen a városi ha-
tóság, a melynek szíven kell, hogy
fekdjék a város rendezésének ügye,
erre vonatkozólag semmiféle intézke-
déseket nem tett. Itt az ideje, hogy
végre valahára elkészíttesse már azon
szakértői munkálatot, mely megszabja
a jövő, Léva város szabatos ut-
cazáinak, tereinek határvona-
la it, mely munkálat, mint építkezésünk
legfőbb törvénye, szent és sérthetetlen
legyen; szakértői tanulmány alapján
jelöltessék ki az irány, a mely felé a
város terjeszkedhessék. Részünkről he-
lyesnek tartanók, ha maga a város sze-
rezné meg a részletek számára kijelöl-
endő területet, s azt felmérve és par-
cellázva adná el azután az egyes épít-
kezni akaró polgároknak, hogy ez al-
pon megkönnyítse az építkezést s biz-
tosítsa az építkezés arányát.

Még egy észrevételünk van az újabb
építkezésekre vonatkozólag. Tény az;
hogy az új épületeket, ha az utcákat
szabályozni ohajtjuk, néhol beljebb,
néhol pedig kifelé kell építeni, hogy
az utcasor között legalább némileg
megtartassék a helyes arány. Azonban
látjuk azt is, hogy néha a régi épü-
leten olyan javításokat, átalakításokat
végeznek, a melynek következtében az
a javított régi ház évtizedekre meg-
akadályozza az utcaszabályozást. A
szépészeti bizottság ezeket a javításo-
kat, toldozásokat és foltozásokat is ki-
sérje figyelmmel, hogy addig is míg
az építkezési tervzetek alapján meg-
állapíthatnak a főbb irányvonalak, ne-
hezen javítható, vagy pláne helyre-
hozhatlan hibák elne követhetessenek.

A polgárok építkezésének tömeges
jelensége, sürögősen követeli városi ha-
tóságunk éberségét s a szakmunkála-
tok elkészítését.

A kiállítási faluról.

Irta: Dr. KOVÁCS GYULA.

(Folytatás.)

Mindszenti portának jutott a 4-ik szám.
Talaros udvar. El van látva mindennel, még
a galambdúcznak, tejeskocsi tartónak, göré
nak, ólaknak is jutott hely az udvaron.
Csongrádmegye építtette. A ház maga az
utcára néz, homlokzata díszes faépítmény,
tetőzete előrebukó, a homlokzat falán víz-
vezető deszka fut végig. Mindkét szobája
be van népesítve. Ünnepi hangulat mind a
kettőben. A hátsó házban a fiatalok vannak
együtt. A menyecske kártyát vet, kisebb
huga mindkét karjával az asztalra könyö-
kölve lesi a kártyajátszót, mellette áll a
jövendőbelije, mosolyog, úgy látszik, nem
sok figyelmet vet a sógorasszony meséire.
Az első házban az öregek vannak. Az ös-
bajszu gazda újságot olvas, az asszony bib-
liát forgat.

Az 5-ik szám alatt a kalotaszegi ház
fekszik. A ház előtt virágos kertecske. A
rózsafa, a pünkösdi rózsá, az orgonavirág
nem hiányzik belőle. Faház ez, kontyos fű-
déllel. Végigfutó tornácának utcára néző
elejét csinos farács takarja el. Az utcaajtó
festett bálványfái, a duczfedél, a leveles
kapu oly vonzók, oly kedvesek! Bent a
házban most ért véget az eljegyzés. A vő-
legény és menyasszony már megcserélték a
nászajándékot, a kéro is elégtelen mosolyog,
nem hiába járt. A fátyolos menyecskében a
leendő nászasszonyra ismerünk, süteményt
hozott a fiataloknak.

A szomszédos ház Somogy megye ékes
csökölyi háza, mellette a toroczkói, a festői
toroczkói népviselet bemutatására szánva.
Ez a toroczkói nép eredetileg Stájerből
került. Ma egy szálalig mind magyar. A faj
szépségét egész Erdélyben széltében-hosszá-
ban ismerik. Az első házban nem laknak,
az a vendégeknek való. Ebben áll a magas
ágy, melyben három sorban 2 darabjával
hat párna van berakva. A párnahéjak liljom-
mal vannak kivarva, kék, fekete és piros-
n. Az ágy mellett a festett láda áll, e
mellett padláda, a fölött a falra való deszka,

TÁRCZA.

Megrendelt versek.

I.

Piczi ajakadnak
Édes mosolygása:
Mint a rózsás hajnal
Piros pirkadása.

Biztató szemednek
Keám pillantása:
Tavaszi napsugár
Fényes ragyogása.

Hitegető szíved
Csalfa dobbanása:
Délbáb, álomkép,
Lelkem megrontása.

II.

Mi a dal? A gyöngy, mely
Telt szívedből kicsippen;
Akkor szót igazán,
A legédesebben:
Hogyha telve szíved
Büvös éreménnyel,
Boldog szerelmnek
Édes melegével.

Telve az én szívem,
Nem édes reménnyel,
Szorongó bánattal,
Hiu epedéssel.
Ne csodáld, ha e dal,
Mely szavadra termett,

Nem tavaszt s virágot,
De herceglést pengel,

Keress te magadnak
Szébb szavú trübadárt,
Ki örömről dalol,
S nem ismeri a bút;
Vagy töltsd meg szívedet
Biztató reménnyel:
S telve lesz a dalom
Tavaszkellemével.

III.

Ha csendes alkonyon
Loesgő patakánál,
Bájos madárdalon
Szíved merengre áll,
Vajon hová merül
Szemed szép sugára,
Vajjon merre kerül
Gondolatid árja?

Halld, a loesgő hab
Egyre azt susogja,
Busan bugó galamb
Folyton panaszoja:
Az a legboldogabb,
Kit nem hitegetnek,
De százszor boldogabb,
Kit forrón szeretnek!

Z.

A körmöczbányai társadalom.

— Irta: Bellaagh Aladár. —

(Folytatás.)

Ambár annak a meddő, ug, nevezett
politizálásnak nálók divatja nincs, mindaz-
által a politika iránt is érdeklődnek, a meny-
nyire iránta a jó polgárvak érdeklődnie
okvetetlen kell.

Az 1848-iki nagy politikai átalakulást,
— mert értelmesek és műveltek, — öröm-
mel üdvözölték.

Hazafias kötelességeiket minden körül-
mény közt teljesítik; teljesítették akkor is,
mikor értésükre esett, hogy „a haza ve-
szélyben van.”⁴¹⁾

A szabadságharcz idejében a nemzeti
kormány számíthatott hazafiságukra.

Sokan vagyunkat és életüket is kocz-
kára tették a haza érdekében.

A kik közülök honvédek voltak, büsz-
kék voltak rá; és a kik élnek még ezek
közül, büszkék rá ma is.

Volt közöttük elég olyan, a ki magya-
rul sem tudott, és mégis küzdött szóval,
tettel a magyarság érdekeiért, és lelkesebb
híve volt a magyar nemzet szabadságának
sok tösgyökeres magyarnál.

Voltak, a kik az elnyomás korában sem
csüggedtek el, hanem, a nemzet életerejében
bizva, a haza sorsának jobbra fordultát ren-
dületlenül reménylették.

De nemcsak a magyar hazához ragasz-
kodnak, hanem a magyar nemzetiséghez is.

⁴¹⁾ Kossuth mondta az országgyűlésen, 1848. jul.
11-én, mikor 200,000 katonát kért a haza oltalmára.

Szeretik a magyar ember önértetes, férfias
és lovagias természetét; tisztelik a magyar
faj ezeréves múltját és uralmat; tisztelik a
magyar nemzet szabadságszeretét és mű-
veltségét; nem irigylik földje dús termé-
kenységét. Magyarosodni akarnak; magya-
rul ha mindnyájan nem tudnak is, de gyer-
mekeiket jó magyaroknak nevelik és dicse-
kednek vele, ha gyermekeik jól megtanultak
magyarul; nem hogy keseregnének, ha gyer-
mekeik magyaroknak vallják magukat, ha-
nem örömiük telik benne. Szeretik a ma-
gyar zenét,²⁾ szóval, mindazt, a mi magyar.

²⁾ Matonák Mihály, a magyar zenetörténet ez ala-
pos ismerője s művelője, a körmöczi kath. plebánia
könyvtárában számos régi magyar zenedarabot talált,
a melyeknek egy része az 1848/9-iki szabadságharcz
idejéből való. A magyar dalok közül, a melyeket az
említett időben Körmöczön széltében énekeltek, említést
érdemel Petőfi „Nemzeti dal” című, de rendszeren „Talpra
magyar”-nak hívták híres költeményének sikerült német
fordítása, a melyhez a zenét, a Rákóczi-induló motívu-
maiból, Kulka Éde, az akkori városi karmester, szer-
zette, s a „Lied des Kling Kling” című borsdal, a
melynek zenéje a régi magyar palotásokra emlékeztet,
és a melynek első versszaka így szól:

„Ungarland schönes Land,
Hei, wie sehn' ich mich nach dir!
Dort gib' s' muntere Csikósmadl,
Csikós nur gefallen mir.
Auf der Puszta wohl geborgen
Lebt der Csikós ohne Sorgen,
Kennst kein Kummer, der ihn quält,
Puszta ist sein' ganse Welt.
Trink Tokajer,
Der gibt Feuer.
Hoch der echte Ungarwein!
Hoch das edle Ungarland!

E dalt, 1849 után, egy Körmöczön időző német
színesztársaság egyik színésznője, egy előadás alkalmával,
elénekelt a színpadon, a közönség zajos tapsokkal fogadta,
s újra kívánta hallani, de a rendőrség a dal ismétlését megtiltotta,
s a színészeknek el kellett hagyniok a várost.

az ablakos sarokban végül az asztal. Ezt üli körül a pillanatban a háznép. A pártás leány tükör előtt ül, — a templomba készül s csinosítja magát. Az asszony a ciframellényes fiának mutogat az ábcézában.

A 8-ik szám alatt a nógrádvármegyei Patyik István építkezett. Ki is írta a ház homlokzatára, hogy „Isten segítségével“ végezte be a munkát. Ez a ház az internationale színében gazdag. Piros az asszony szoknyája, a leány hajpántlikája, a fejkendő, a vállraláló, de még a caizma is. Bemutatom az itt egybegyült társaságot. Az a kis hamiskás szemű szőke ott a balszáron a jövő aratás után kerül foktő alá; alig 16 éves a szentem, s máris kérője van. A daliás legény ott mellette, a bátyja, a család szemefénye. Az a rókaprémés, kékposztós bundájú a szomszédból került komámasszony — most tereferélnék együtt, — elmenjenek-e a szomszédfalusi bucsura?

A szives olvasók jól jegyezzék meg maguknak a 9-ik számot. Emelet és ajtó nem szükséges, — el nem lehet téveszteni. Ez a ház a legtöbbszörösebb magyar építkezést, a sátoros tetőt mutatja. A legsötétebb Göcsejből való. Mikor Jankó kollégámmal elmondtuk a megyei alispánnak, hogy Zebeczkéről akarunk typust vinni a kiállítási faluba, — nem hitt szavainknak!

Választásunk jó volt, — mutatja az a tetszés, melyben ez a rózsafüzéres festésű, elől tornácos ház részeseül. Az egész udvar körül van építve. A gazda éber szeme belát mindent: ólat, pitvart, lakó szobát — mindent, — mindent!

Szivesem mutatnám be itt is a kiskomáromi menyecskét, kinek selyemruhája, kaczkúsián hátrakötött kontya — előre tudom — sok tetszést fog aratni, ha nem kellene a szomszéd házába sietnünk, a hol most ritka látvány tárul szemünk elé: konvenció-fizetés folyik. Beállított a pitykegombos nadrágu kondás, a széleskarimájú kalapjára büszke gulyás. A kondás számadása — úgy látszik — már rendben is van; a gazda leolvasta az ezüstforintosokat az asztalra; a számadó kalaplevéve áll előtte — a hűséges Bodri kutya mellette. A gulyás az ajtóban állapodott meg, ott várja be, míg a másikkal elvégezte a sort a nemzetes ur.

Annyi természetesség, annyi naivság alig van csak egy ház bábalakjainak jelenetében, mint a szomszédos borsodiban. A gyékényből vert tetejű ház rácsos kapuján belépve, takaros udvart, a pitvarban sürgölődő kövesdi menyecskét találunk.

És ez nemcsak a német ajkuakról mondható, hanem a tótajkuakról is.

A kedves magyar költő kis fia tudakolta ártatlan kíváncsisággal:

„Kik voltak a honvédek, jó apám,
Hogy annyit emlegetik nevüket?

— — — — —
Voltál-e honvéd te is, jó apám?

— — — — —
S a harez végtére mégis elveszett;
Mi tette ezt? beszéld el jó apám?!”

Ily kérdésekkel a körmőczi csemeték is szeretik zaklatni szüleiket és az öregeket, a kiknek a nemzet dicsőségéről szóló elbeszéléseit áhitatos figyelemmel hallgatják.

A magyar nemzetiség érdekeit a városban és környékén nemcsak a magyar származású emberek védelmezik, hanem a német és tót eredetűek is.

Általában, arról a küzdelemről, a melyet a felvidéken a magyar nemzetiség érdekében folytatnak, a magyaroknak és irányadó államférfiaknak alig van tudomásuk; és minden vád, a melylyel a külföldi sajtó a magyarságot a németek, tótok és egyéb nemzetiségek állítólagos elnyomása miatt illette, teljességgel alaptalan. A magyarság nem gondol a maga érdekeivel, és nem fejt ki fajának érdekében kellő tevékenységet.

Mennyit lehetett volna a magyarosítás dolgában, helyes politikával, e könnyen kormányozható nép közt elérni!

Hogy, elvétele, közöttük is akadt, és akad most is, oly szerencsétlen, a ki mindennek ellensége, a mi magyar: ki csodálná? Hiszen tudjuk, hogy nincs szabály kivétel nélkül.

De az ily eltévelyedett lelkek a jó körmőcziek közt követőkre nem találunk, azért — szótlánul dacolva s duzzogva, olyan „passiva resistentia“ felét játszva — elszigetelik magukat a társadalomtól, a mely félig szánszomszédokkal, félig gunnyal nézi elérhetetlen célokat elérni akaró sikertelen törekvéseiket, és szépen el van nélkülök.

*) Tóth Kálmán, Kik voltak a honvédek?

Nagy eset van a háznál!

Az „ember“, mikor még együtt ették a huszáreknél a sziráki Józival a prófontot, meghívta vendégségre a jó fegyverbajtársát. Most jött el — a hugavál együtt. Ki is öltöztek a lelkeim! A sziráki lány ám csak selyemben, meg bársonyban jár, a legény szűrét meg hat hétig varta a miskolci szabó, — majd hogy a szemét rajta nem hagyta! Vigan kociztanak egymással — mint régi jó pajtásokhoz illik — a legények, a ház Zsuzsója meg vigan önti a kancsóból a kerti bort.

Kérem, ne szomorodjanak el tüstént, ha Veszprémmegye oszloptornácos házába lépnek! A szent-gáli nép nem mind ily öreg ám, mint a mi itteni alakjaink. De hát a népviseletért, meg a multak emlékeért sokat meg kellett tenni. Ez a bakonyközepi nép hajdan udvari vadász- és kanász szolgálatokat végzett; ma csak az öregje tud róla. A néneke is a kemence mellett, a mint ott a czirmost czírogatja, bizonynyal csak a multra gondol, és az ősz Szemző bácsi, a mint az ablak mellett ülve pipája füstjét eresztgeti, ezeket a mult emlékeit fejtegeti az Andris kanász előtt, a ki a hérevaló szalonájáért jött be vasárnap reggelén.

Már előre tudom, hogy nagy kíváncsisággal várják megnevezését a 13-ik számú háznak, mert ezt a házat mindenki, a ki még látta, dicsérte, magasztalta. Az a rokonszenve az oka, melylyel a csángók iránt viseltetünk, avagy azok a zöld alapon tarka virággal festett ablakdeszkák, avagy az a csín, tisztaság, mely a házat környezi? — nem tudom, de az bizonyos, hogy mikor én e nép között jártam, a nép józan takarékosága, az asszony nép keresetlen tisztahéröltözéke, vallásossága, barátságos modora engem is egyszerre megnyert. A ház egész belső berendezése, az egyöntetű stílusban készült butorok, a kerti virágokból koszorút fonó leányok méltó képét nyújtják a takaros kertnek!

A falu végére értünk! Elhallgatok, — — — mert a mit itt látnak, az már magától beszél. Tizenhét cigány van itt egybegyűlve, sátor alatt tanyázva és a putri körül. Egyik szeget kovácsol, a másik katlant foltoz, a harmadik gazdátlan tyukot főz, pipál a negyedik stb. József főherczeg telepítette őket ide. A falu nem is lehetne el nélkülök, — valamint ők sem a falu nélkül.

(Vége.)

Körmőcön és környékén — hála Istennek — nincs talaja a pánszlavizmusnak, szocializmusnak és egyéb ilyen „izmus“-nak.

Szóval, a körmőcziek — mint a hazának jó polgárai — békében és egyetértésben akarnak együtt élni a hazában a magyar nemzettel.

Körmőc város, valamint hajdan, ugye az utóbbi évtizedekben is, számtalanszor fényesen bizonyította be, hogy a műveltség nagy becsét kellően ismeri; s a legújabb időben, kiváltképp a szellemi élet minden nyilvánulása s jelensége iránt tanusit nagy érdeklődést, a mely nem mulékony lelkesedésben, hanem maradandó alkotásokban nyilatkozik.

Már a Bach-korszakban állított a város — az akkori kormány engedelmével és támogatásával — Körmőcön egy három osztályú reáliskolát; 1870-ben pedig, a halhatatlan Eötvös miniszter idejében, Körmőc számára főreáliskolát kért, és kötelezte magát, hogy annak elhelyezésére czélszerű új épületet állít, azt jó karban tartja, tüzfával és világítással ellátja s tisztán tartásáról gondoskodik, azonkívül a tanszerek beszerzésének költségeihez évenként 400 frttal hozzájárul. Így jutott Körmőc az állami főreáliskola birtokába. Így vált a Bach-korszak csekély terjedelmű s jelentéktelen kis iskolája, a különböző nemzetiségek lakta vidéken, a nemzeti eszme s műveltség hatóságos terjesztőjévé.

A város polgári-leányiskolát és nőpariskolát is létesített, a melyeknek elhelyezésére készült szép épületben van a város elemi iskolája s az az iskolai, a szó szoros értelmében vett díszterem is, a melyet a város a műkedvelői előadások és táncmulatságok helyéül készségesen enged át.

A számos becsesnél-becsesebb okiratot magában foglaló gazdag és nagy levéltárát rendeztette, s mintegy kiegészítéseiül, régiségtárt alkotott a városháza épületében oly

Budapest. 1896. évi május hó 29.

A millenniumi napok. — A kiállításon. — Látni — A milleniumi napok. — A kiállításon. — Látni — A millenniumi napok. — A kiállításon. — Látni — A millenniumi napok. — A kiállításon. — Látni

A mult héten Magyarország minden templomában szót a hálaadó ének. Minden iskolában ékes szavakkal példázta a nővédeknek az ozredéses dícső multunkat. Egy érzelmben olvadt össze az egész ország. Egy közös ima szállott az egek Urához: Isten áldd meg a magyart! Az ezeréves haladás és műveltség mérvét hű színekkel festi az országos kiállítás, mely jelenleg a főváros mindennapi krónikáján szerepel. Több, mint huszonezer ember látogatja naponta. És valóban, annyi sok, annyi érdekes látni való van itt, hogy a kiállítás dicső mérvét, mindennap újabb és újabb nevezetességgel fűző fel. Mert hiszen ez a kiállítás oly nagy arányú, hogy egy nap teljesen lehetetlen abban még csak általánosságban körültekinteni is. Több épületnek díszítéseit ép most fejezik be s nemsokára már a legutolsó igazításokkal is készen lesznek.

S az így teljesen elkészült kiállítás valóban nagyszerű látványt mutat. Elénk sürgős-forgás mindenütt. Igen szép a történelmi kiállítás a Hunyadvára mintájára épített csarnokban. Megkapó a bankok és takarékpénztárak kiállítása. A reklám-kiállítás festői csoportokban mutatja be a hatástvadászó hirdetések fajait. Az ősz foglalkozások, az iparszarnok termékei, gépek, tenyészállatok mind érdekes látni valók. A kiállítási faluba már behurcolkodtak a lakók s a falu végéről még a cigányok sem hiányoznak. A faluból egyenesen Ős Budavárhoz ér az ember, hol török és magyar alabárdosok várják a jövevényt. Bent Ős-Buda utcáin ismét a látványosságok egész tárháza: látja az ember. Ott van a nyolcz napig alvó fakir az üvegkopsoróban, a tánczóld dervisek, tamburások. Nem messze a kiállítástól van Godard kapitány léghajója, a ballon captif, mely ötszáz méter magas-ágra röpti az utazókat. A látogatók bizonyára el nem mulasztják megtekinteni Munkácsy „Ecce homo“-ját; a Kosciuszko-féle körképet. De hát ki is győzné mind elősorolni azokat a látnivalókat, melyek uton-utfélen kinalkoznak.

A látványoson a héten ayították meg a Konstantinápolyt, mely csakhamar népszerűvé vált. A keleti város nagyszerű benyomást tesz az első pillanatra. A fényesen berendezett kávéházakban szót a keleti zene. Utcái török énekesek járnak házról-házra. Este pedig nagyszerű tűzijátékok gyönyörködtetik a látogatókat. A megnyitáson a miniszterelnök, a kereskedelemügyi miniszter és számos főúr is jelen volt. A fővárosiaknak bizonyára kedvenc mulatóhelyük leendő a vén Gellérthegy tövében épült keleti város.

A képviselőház pedig elvesztette látogatóit. A legutolsó üléseken a karzatok csaknem üresek voltak. Pedig a közigazgatási bíróságokról szóló törvényjavaslat volt napi

gek és agok szomorú sorsát is, töle telhetőleg, enyhíteni törekszik; akkor, körülbelül, elmondtuk mindazt, a mi örvendetesen bizonyítja, hogy a városnak intező körei a tárgyakból, a melyek Körmőc fényes múltjának tanúi s hirdetői.

A XV. században nyert alakjában fennmaradt és nemrég nagy költséggel stilszerűen helyreállított vártemplomról már fennebb megemlékeztünk.

A mult század második felében, rococostílusban készült Szentháromság-szobor, a város főterén, szintén néhány év előtt állított stílusának megfelelően helyre.)

A város egészségügyi viszonyaira igen jótékony hatással volt a pár év előtt elkészült földalatti vízvezeték, a mely a legtisztább hegyi forrásvizet hozza vascsövekben városba, hogy ennek az új vízvezetéknek vize mit ér, azok tudják legjobban, a kik még a város körül folydogáló nyílt patakok éppen nem üde vízzel voltak kénytelenek szomjukat oltani.)

Czélszerű vágóhidat is épített a város, a városban szállót (hótel), a szép Zólyomvölgyben nyári furdót és ugyanott a kirándulók és nyaralók kényelmére vendéglőt.

Ha még megemlítjük, hogy a város, ismerve a nagy világgal való érintkezhetőségének nagy fontosságát, mikor a magyar államvasutaknak Budapest és Rutka közötti nevezetes vonala épült, kieszközölte, hogy Körmőctől az említett vasutvonal építésekor kellő figyelembe vegyék; hogy a Történelmi Társulat és F. M. K. E. alapítói közé tartozik és hogy — a felebaráti szeretet és irgalmasság követelményeinek eleget téve — a szegények és vagyontalan beto-

*) Keletkezésének és helyreállításának történetét megírta Hlatky József abban a két értekezésében, a melyeket a körmőczbányai magyar-egyesületben olvasott fel; Czobor Béla pedig a szobor műbcséséről értekezett szintén az említett egyesületben.

*) Az új vízvezeték vízellátó tulajdonságairól bővebben szól: Pásztor Ferencz „Körmőczbánya halandóság s közegészség: viszonyai“ című értekezésében, a mely a körm. áll. főreálisk. 1886/7-ik isk. évi érte-sítőjében jeleut meg.

renden, a mi elég fontos tárgy. A javaslatot általánosságban és részleteiben elfogadták. Egyébiránt már a nyári szünet kezdete látszik a t. Házon. A képviselők lassanként elszélednek, hogy választóinak beszámolójának. Már t. i. a ki tart beszámolót. Mert hát némely képviselő csak addig gyönyörködött becses jelenlétével választóit, a míg korteskedik s ha kezében a mandatum, több felé se néz kerületének. Az őszszel megejtendő választásokról szóló híreket külföldben minden oldalról megerősítik.

Már két hete tartott az osztályorszájatek húzása s a héten fejezték be. Sokan hásházták a szerencsét, de bizony kevesen voltak a választottak. Természetesen ez iránt szokatlan érdeklődés nyilvánult, mert az erélyek igen nagyok voltak. Még a vidékről is sokan eljöttek a húzásra.

Most oly nagy a forgalom, hogy naponta százezernél több idegen hullámszik a főváros utcáin. Különösen a június 8-iki felvonuláson fog sok idegen özönlöni úgy, hogy ezekre a napokra már hónapokkal ezelőtt minden lakást kibéreltek. A külföldről is egyre jönnek a látogatók, s mint írják, még az amerikai magyarok is haza jönnek a kiállítás megtekinteni. No de nem is fogják sajnálni a hosszú utat járó költséget és fáradságot.

Fővárosi levelező.

Külömfélék.

— A barsi ev. ref. tanító egyesület f. hó 28-án d. e. 10 órakor az állami tanítóképző zenetermében hazánk ezeréves fennállásának örömnünnepét és működésének 25 éves jubileumát ünnepelte. Az ünnepség pontjai ezek voltak: A tanítóképző ifjúsága énekelte a himnust orgona- és zenekísérettel. Majd Juhász Pál esperes díszelők szokott klasszikus előadásával szép megnyitó beszédet mondott, melynek végzetével Végő István alelnök mondott egy költői szépségben bővelkedő ünnepi beszédet, melyben az ünnep fontosságát ecsetelte, s millenárius alkotásul minden tagtól azt kívánta, hogy — aranyuk s ezüstjük remélvén — a tiszta honszerem fáját ápolják keblökben, szeressék a hazát úgy mint eddig: munkában, önzetlennül. — Ezután Kutassy Dénes elnök változta az egyesületi multját és működését. Kedves epizódot rögtönzött Eötvös Dezső kir. tántfelügyelő, ki az ünnep folyamán érkezvén, az ünnepséget megoldotta azon kijelentésével, hogy mint a kultuszminiszter megbízottja, üdvözli Kutassy Dénes elnököt, ki egyuttal 40 éves tanítói jubileumát ünnepli, s kit a kultuszminiszter elismert okirattal tüntetett ki. Erre Juhász Pál esperes üdvözölte a jubileumt egyháza és lelkesztársai nevében, míg Huszár Károly szentgyörgyi tanító a tanítókar érzelmeit tolmácsolta egy igen szép üdvözölő beszédben. Az üdvözölt megatottan köszönte meg az ovációkat, negyven évig működött nehéz pályáján, a hol sok a szen-

labósság összes anyagi s szellemi szükségleteinek kielégítését tartják nemes céljuknak.

Lehetetlen név szerint is meg nem említenünk a város azon vezérférfait, a kik, a legutóbbi három évtizedben, a város művelődési törekvéseinek valóban hivatott vezetői voltak.

Az alko mány helyreállítása után, egy évtizedig, Compione Sándor állt a város élén, a ki már 1848-ban és 1861-ben is polgármester volt, és a ki rendületlen hazafiságért a szabad ágharcz után fogságot is szenvedett; üdvös működésének részletes tárgyalása nem lehet feladatunk, azonban szerencsésnek kell mondanunk a várost, a mely egy nevezetes átalakulási korszakban oly bő es és önzetlen vezért birt, mint a nemrég elhunyt kiváló férfit, a kinek egy f századra terjedő nyilvános működését csak az fogja kellően méltányolhatni, a ki hosszas tanulmányokat tett a város levéltárában Körmőc élete legutóbbi félszázadjának megismerése végett.)

A városnak — 1877. óta máig — első tisztviselője, első embere Chabada József.

A polgármesteri szék volt Körmőc erős vára évszázadokon keresztül. És hogy Körmőc épen Chabada Józsefet emelte e székbe, bizonyítja nemcsak Körmőc közönségének bölcsességét, hanem szerencsését is; mert az ő személyében az egész város oly vezért tisztelt, a ki nagy szakismercténél, bő tapasztalatainál, fáradhatatlan munkásságánál, buzgó hazafiságánál és az emberekkel való kedves bánásmódjánál fogva a jó tisztviselő mintaképe, s a ki kiváló tulajdonságaival szerzett nagy népszerűségét mindig csak a közügyek javára használta fel.

A város felvirágoztatása érdekében annyit tett, a mennyit eddig még senki.

(Folyt. köv.)

*) V. ö. „Compione Sándor polgármester emlékezete“ Irta Schröder Károly. Felolvastott a körm. magy. egy.-nek 1890. febr. 27. az elhunyt tisztelőre tartott emlékünnepe. Megj. a körm. áll. főreáliskola 1890/1-ik isk.-évi értesítőjében.

Selmeczbánya, Körömczbánya, Besztercebánya. Lévaiak találkozó helye

Szilaveczy Flóris

vendéglős.

Budapest, VII. kerület, Aréna-ut 58. szám,
a városligettel szemben, a kiállítás közvetlen közelében.

Ajánlja kitünő minőségű jó magyar konyháját
Dréher-féle kiviteli **márziusi** sört, hamisítatlan erdélyi
és jobb fajtájú magyar hegyi borokat jutányos árak és
figyelmes kiszolgálás mellett.

Ugyanott privat lakások kaphatók, személyenkint 1 frtért

Egész napon át frissen főtt meleg ételek.

321. szám. 1896.

Árverési hirdetmény

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lévai kir. járásbíróóság 1896. évi 2801. számú végzése következtében Huberth Vilmos ügyvéd által képviselt Herez Fülöppé javára **Kovácsik Miklós** ellen 24 frt 35 kr s jár. erejéig 1896. évi május hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 365 frtra becsült lovak, cséplőgép, sertésöl stből álló ingóságok nyilv. árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a lévai kir. bíróság

3544. 1896. számú végzése folytán 24 frt 35 kr tökéketétel, 124 frban bíróság már megállapított költségek erejéig N. Koszmályon leendő eszközzésére **1896 évi június hó 13-ik napjának d. u 3 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Léván, 1896. május 13. napján.
Tonhaizer,
kir. bírósági végrehajtó.

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

ASSICURAZIONI GENERALI Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez. Elemi- és baleset-biztosítási ág 1895. BEVÉTEL

	forint	kr.	forint	kr.		forint	kr.	forint	kr.
I. Kármentések (a kár felvételi költségekkel együtt):									
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	2712341	27							
2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	607501	93							
3. Jégbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	163	24							
4. Balesetbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	143872	31	3463878	75					
II. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók térítmenyeit):									
1. Szervezési költségek (a folyószámlán teljesen törlesztve)	35016	44							
2. Jutalékok	852907	18	1704112	17					
3. Folyó igazgatási költségek	816998	55	286983	01					
4. Adók és illetékek									
III. Leírások és egyéb kiadások:									
1. Leírások kétéves követelésekre	2699	76	68664	97					
2. Egyéb kiadások: Járulék és kamat a hivatalnokok ellátási pénztárába	65965	21							
IV. Tartalék függő károkra:									
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	345186	17							
2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	285690	06							
3. Jégbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	420								
4. Balesetbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	50941	52	682237	75					
V. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:									
1. Díjtartalék									
a) Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	2843533	39							
b) Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	215173	67							
c) Balesetbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	111773	46	3170600	52					
2. Tökésített nyereségtartalék	1312590								
3. Értékpapírok árfolyamtartaléka	1027514	77							
4. Kétéves követelések tartaléka	40000		2380914	77					
VI. Évi üzleti nyereség			833751	54					
Összesen:			4290243	48					

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási ág. (1895).

	forint	kr.	forint	kr.		forint	kr.	forint	kr.
I. Esedékes biztosítások és járadékok fizetése:									
1. Halálesetre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	2415325	11							
2. Elelési esetre szóló biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	490460	92							
3. Járadékfizetések	141911	68	364769	71					
II. Fizetések visszavásárolt kötvényekért, levonva a viszontbiztosítások részét									
1. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen törlesztve)	28622	89							
2. Szervezési költségek (törlesztve)	201885	24							
3. Folyó igazgatási költségek	519397	11							
4. Behajtási jutalékok	123317	16							
5. Orvosi költségek	55260	52	1070182	92					
6. Adók és illetékek			86768	51					
III. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók térítmenyeit):									
1. Leírások és egyéb kiadások: Leírások kétéves követelésekre			9803	70					
IV. Független károk tartaléka:									
1. Halálesetre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	209410	56							
2. Elelési biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	201700	05							
3. Járadékfizetések	1765	83	472876	44					
VII. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:									
1. Díjtartalék									
a) Haláles. szóló és vegy. bizt., lev. viszontbizt. részét	fl. 34503863.13								
b) Elelési biztosítások, lev. a viszontbiztosítók részét	5926253.39								
c) Járadékfizetések	1370481.80		41800598	56					
2. Díjtartalék									
a) Haláles. szóló és vegy. bizt., lev. a viszontbiztosítók részét	fl. 3217133.44								
b) Elelési biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	214244.76		3431378	20					
3. Tökésített nyereségtartalék	1312590								
4. Értékpapírok árfolyamtartaléka	1254496	67							
5. Kétéves követelések tartaléka	40000								
6. A biztosítottak osztalékalapja	591404	43	48430377	89					
VIII. Évi üzleti nyereség:			760142	92					
Összesen:			54692165	84					

VAGYON. Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1895. december 31-én. TEHER.

Folyó szám	A tétel neve	A		B		Összesen		Folyó szám	A tétel neve	A		B		Összesen		
		forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.			forint	kr.	forint	kr.			
1	A részvényesek adósságlevelei a tőke be nem fizetett részéről	1837500		1837500		3675000		1	Alapítók	2625000		2625000		5250000		
2	Ingatlan birtok							2	Tökésített nyereségtartalék	1312590		1312590		2625000		
	a) Városi ingatlanok			4365208	85	4365208	85	3	Tartalékalap az értékpapírok árfolyam ingadozásának fedezésére	1027514	77	1254496	67	2282011	44	
	b) Mezőgazdasági birtokok	1277600				1277600		4	Tartalékalap kétéves követelések fedezésére	40000		40000		80000		
3	Gazdasági birtokok	90582	56			90582	56	5	Díjtarték folyó biztosításokra az A mérlegben	3170600	58			3170600	58	
4	Építész által állított ház Prágában			606716	76	606716	76	6	Díjtarték a B mérlegben			41800598	56	41800598	56	
5	a) Kölesönök a társaság elbirt. kötvényeire			5093609	69	5093609	69	7	Tartalék függőben levő kárfizetésekre	682237	75			682237	75	
	b) Jelzálog által birt., a felek halálakor felvendő tőkek					3000		8	Ostalekalap az életbiztosításban nyereménynyel biztosítottak javára			472876	44	472876	44	
6	Kamatkozó jelzálogilag biztosított tőke-kölesönök ingatlanokra	80000		1988548	80	2068548	80	9	A hivatalnokok ellátási pénztárában vagyona	718575	48		591404	46	591404	46
7	Kölesönök értékpapírokra	113647	87			113647	87	10	Jelzáloghitelezők					718575	48	
8	Állam- és más értékpapírok	4302392	60	37889057	88	4191459	48	11	Egyenleg a viszontbiztosítók számláján	769401	91	59169	40	828571	81	
9	Folyó kamatok	126202	54	223655	51	349858	05	12	Egyenleg az intézet főkönyvén számláján	12531	09			12531	09	
10	Váltak a társaságban	253090	08			253090	08	13	a) Hitelezők különböző címeken	428730	63	179875	42	608605	05	
11	Rendelkezésre álló pénzek hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál	1414422	06	126857	99	1540280	05	14	b) Letétek kezesség és biztosíték gyanánt	1536321	27	1036125	83	2572447	19	
12	Készpénztár az intézet igazgatóságánál és főkönyvénél	437426	96	24922	72	461449	08	15	Gidom alapítvány	99277	80			99277	80	
13	Maradvány a viszontbiztosítók számláiból	378924	20	41905	80	430230	00	16	Girard alapítvány	5029	47			5029	47	
14	Maradvány az A mérleg f. számlájából (L. Teher)	1145543	86	294472	06	1439915	92	17	Goldschmidt alapítvány	4977	50			4977	50	
15	a) Adóssok különböző címeken	266456	88	4589	16	271045	54	18	Besso József alapítvány	6000				6000		
	b) Adóssok jelzálog-kölesönökre hátr. kamatokkal	2000		21018	96	23018	96	19	Calabi R. alapítvány	3000				3000		
	c) Letétek kezesség és biztosíték gyanánt	1596321	27	1036125	83	2572447	10									
	d) Letétek kezesség és biztosíték gyanánt	3000				3000										
	e) Besso József alapítvány	6000				6000										
	f) Calabi R. alapítvány	3000				3000										
17	Bütorzat és vasszekrények a társaság összes hivatalában, czégtáblák, papir- és nyomtatvány az összes raktárakban															
18	Előlegezett jutalékok és szervezési költségek															
	Összesen:	13273440	73	53563567	90	66837017	63									

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben.
Besso József, Besso M., Dr. Bozza Camillo, Baró Bruck Ottó, Romanin-Jacur Manó, Baró Morpurgo József, Segré V.
A vezérigazgató: **Richter Ödön.**

Magyarországi vezérigazgató: **HEGEDŰS SÁNDOR,** igazgató-tanácsos. **ROTT JÓZSEF,** főnök.
Az intézet hivatalos helyiségei Budapeston, Dorottya-utca 10 szám alatt, az intézet saját házában.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti főigazgatóknál kaphatók. Ugyanott felvilágosítások a legnagyobb készséggel adtnak és élet-, tűz-, szállítmány- és üvegbiztosítások az Assicurazioni Generali, jégbiztosítások a Magyar jég- és viszontbiztosító részv.-társaság és baleset elleni biztosítások az Első o. ált. baleset elleni biztosító-társaság számára a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb díjak mellett.

A lévai főigazgató: **FROMMER S.**